

VALIKAINED
USUÕPETUS
gümnaasiumis

USUÕPETUS

Üldosa

Usuõpetus gümnaasiumis

Usuõpetuse ainekava koosneb 6 kursusest.

10. klass

I kurs “ÜLEVAADE UUE TESTAMENDI SÜNDMUSTEST”.

II kurs “APOSTLITE PERIOOD”.

11. klass

III. kurs: “VANA TESTAMENDI AJALOO- JA ÕPETUSRAAMATUD”.

IV. kurs: “PÜHADE ISADE PIIBLI TÕLGENDUS”.

12. klass

V. ja VI. kursus: “ÕIGEUSU AJALUGU EESTIS”.

Õppetegevus

Gümnaasiumis toimub Piibli ja ristiusu põhimõtete süvendatud tundmaõppimine. Sellel etapil peame tarvilikuks kujundada õpilastes selget arusaama ilmaliku ja kirikliku maailmavaate erinevustest ja näidata õpilastele, et ainult läbi kristluse saavutab inimkonna ajalugu sügava mõtte ja õilsuse. Piibli ja ristiusu õppimise põhimõtteks on veendumus, et inimajaloo kõigi juhtumiste, ka traagiliste, taga on kõikvõimas Jumal ja Tema Ettehooldus. Vastavalt sellele põhimõttele peab õpilastel välja kujunema isiklik vastutus oma tegude eest ja kodanikutunne nii ühiskonnas, kus ta elab, kui ka kiriku ja Jumala ees.

Kaks kursust hõlmavad õigeusu kujunemislugu Eestis.

10. klassi

Õppe- eesmärgid

- Piibli ajaloo ja kristliku eetika tundmaõppimise lõpuleviimine.
- Ühiskonna, Piibli ja kiriku ajaloos seoste leidmine.
- Järeldusele jõudmine, et inimkonna ajalugu saavutab oma mõtte ja õigustuse ainult koos Piibli ja kiriku ajalooga.
- Kristluse ja selle vaimulike aluste suhtes huvi stimuleerimine.
- Õpilastes tunde äratamine, et ka nemad moodustavad osa ühiskonna ajaloo protsessidest.
- Käsitleda detailselt Jesuse Kristuse maaelu sündmused.
- Käsitleda detailselt Uue Testamendi apostlite perioodi.

Õigeusu-valgustuslikud läbivad teemad

- Püha Pärimus
- Pühakiri
- Palve
- Heategevus
- Patristika
- Kirikuga ühendamine
- Usuline maailmavaade

Läbivate teemade õppe-eesmärgid ja õpitulemused on õppekava toodud üldosas.

Õppesisu

I kurs: “ÜLEVAADE UUE TESTAMENDI SÜNDMUSTEST” ja II kurs: “APOSTLITE PERIOOD”

- Jeesuse Kristuse elu
- Apostlik kirik Jeruusalemmas
- Kristlaste tagakiusamine
- Apostel Paulus, tema teosed, surm
- Apostel Peetrus
- Teiste apostlite teosed
- Apostel ja evangelist Johannes
- Jeruusalemma häving
- Rooma impeeriumi ja Bütsantsi roll kristluse levikul.

Õpitulemused

10. klassi lõpetaja tunneb:

- Peamisi piiblilugusid, nende järjekorda ning seoseid nende vahel;
- Piibli ajaloo apostlite perioodi etappe;
- Apostlite tegusid, esimesi pühakuid ja märtreid;

10. klassilõpetaja teab:

- Piibli ajaloo uurimise tähtsust;

10. klassi lõpetaja oskab:

- Hinnata kaasaegseid sündmusi kristlase seisukohalt;
- Arendada dialoogi maailmaga takerdumata kitsalt oma maailmavaatesse;
- Võtta aktiivset eluhoiakut, abistada nõrku ning abivajajaid;

11. klassi

Õppe- eesmärgid

- Piibli ajaloo ja kristliku eetika tundmaõppimise lõpuleviimine.
- Ühiskonna, Piibli ja kiriku ajaloos seoste leidmine.
- Järeldusele jõudmine, et inimkonna ajalugu saavutab oma mõtte ja õigustuse ainult koos Piibli ja kiriku ajalooga.
- Kristluse ja selle vaimulike aluste suhtes huvi stimuleerimine.
- Õpilastes tunde äratamine, et ka nemad moodustavad osa ühiskonna ajaloo protsessidest.
- Käsitleda detailselt Vana Testamendi ajaloo- ja õpetajaraamatud.

Õigeusu-valgustuslikud läbivad teemad

- Püha Pärimus
- Pühakiri
- Palve
- Heategevus
- Patristika
- Kirikuga ühendamine
- Usuline maailmavaade

Läbivate teemade õppe-eesmärgid ja õpitulemused on õppekava toodud üldosas.

Õppesisu

III. kurs: “VANA TESTAMENDI AJALOO- JA ÕPETUSRAAMATUD”

- Kuningate raamatud
- Hiiobi raamat
- Koguja raamat
- Ülemlaulude raamat
- Prohvetite raamatud

IV. kurs: “PÜHADE ISADE PIIBLI TÕLGENDUS”.

Õpitulemused

11. klassi lõpetaja tunneb:

- Peamisi piiblitlugusid, nende järjekorda ning seoseid nende vahel;
- Piibli ajaloo apostlite perioodi etappe;
- Apostlite tegusid, esimesi pühakuid ja märtreid;

- Vana ja Uue Testamendi raamatuid;

11. klassi lõpetaja teab:

- Piibli ajaloo uurimise tähtsust;
- Kristliku elu mõtet;

11. klassi lõpetaja oskab:

- Hinnata kaasaegseid sündmusi kristlase seisukohalt;
- Arendada dialoogi maailmaga takerdumata kitsalt oma maailmavaatesse;
- Võtta aktiivset eluhoiakut, abistada nõrku ning abivajajaid;
- Leida vajalikku kristlikku kirjandust;
- Eristada dogmasid ja usulisi traditsioone;
- Oskab vestelda ja kirjutada õigeusu põhitõdedest;

12. klassi

Õppe- eesmärgid

- Kristluse ja selle vaimulike aluste suhtes huvi stimuleerimine.
- Õigeusu kujunemislöö ja olukorra tutvustamine Eestis.
- Õpilastes tunde äratamine, et ka nemad moodustavad osa ühiskonna ajaloo protsessidest.

Õigeusu-valgustuslikud läbivad teemad

- Püha Pärimus
- Pühakiri
- Palve
- Heategevus
- Patristika
- Kirikuga ühendamine
- Usuline maailmavaade

Läbivate teemade õppe-eesmärgid ja õpitulemused on õppekava toodud üldosas.

Õppesisu

V. ja VI. kurs: “ÕIGEUSU AJALUGU EESTIS”

ÕIGEUSU ALGUS EESTIS (MUINASAJA ALGUSEST KUNI XII SAJ. LÕPUNI)

- Ülevaade eesti muinasajast, eesti rahva kujunemine, eestlaste suhted naabritega
- Õigeusu leviku algus Baltikumis

FEODAAL-KATOLIILIKLIK EKSPANSIOON EESTIS (XIII SAJ. ALGUSEST KUNI REFORMATSIOONINI)

- Ristirüütlite retked Baltikumi. Mõõgavendade ordu.
- Eestlaste muistne vabadusvõitlus.
- Liitlassuhted Novgorodi ja Pihkvaga, Neeva Aleksander ja tema roll
- Liivi ordu loomine, usulis-poliitiline olukord Baltikumis XIII saj.
- Katoliiklus Eestis
- Õigeusk Eesti linnades.
- Tartu preester Issidor. Petseri kloostri asutamine.

LUTERI USU VÕIDUKÄIK

- Reformatsioon
- Venelaste ja õigeusu tagakiusamine
- Liivi sõda
- Tartu ja Viljandi piiskop Kornelius
- Rootsi aeg. Õigeusu olukord.
- Balti erikord.
- Luteri usu kinnistumine.

ÕIGEUSK BALTIKUMIS (1710-1836)

- Põhjasõda
- Õigeusu olukord pärast Põhjasõda, õigeusu positsioonide taastamine
- Pärisorjuse kaotamine. Õigeusu levik Eestimaal.
- Kirikute ehitamine.
- Riia Vaimulike Asjade kontor.

RIIA VIKARIAADI RAJAMINE (1836). ÕIGEUSKU ÜLEMINEK LIIVIMAAL JA EESTIMAAL (1841-1845)

- Riia vikariaat
- Piiskopid Hierenarh ja Filaret. Piiskopliku teenimise algus.
- Usuvahetusliikumine
- Nikolai I instruksioon talupoegade õigeusku astumise kohta.
- Luteri usu kirikute vastuseis.
- Õigeusu vaimulike kirjatööd ja tegevus Baltikumis.

RIIA PIISKOPKOND (1850-1865)

- Piiskop Platon – Riia vikaar
- Riia Vaimuliku seminari rajamine
- Vaimulike kirjanduslik tegevus
- Õigeusu koolide ja vennaskondade rajamine
- Õigeusu kateedri avamine Tartu Ülikoolis
- Põhja-Eestis St.Peterburi metropoolia rajamine

AUTONOOMNE ÕIGEUSU KIRIK EESTIS

- Kiriku olukord NLis.
- Autonoomse õigeusu kiriku kujunemine ja teenimine Eestis.
- Autonoomse õigeusu kiriku allutamine Konstantinoopoli patriarhaadile
- Eesti Apostellik Õigeusu Kirik 1926-1941.

Õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja tunneb:

- Peamisi piiblilugusid, nende järjekorda ning seoseid nende vahel;
- Piibli ajaloo apostlite perioodi etappe;
- Apostlite tegusid, esimesi pühakuid ja märtreid;
- Vana ja Uue Testamendi raamatuid;
- Piiblit tõlgendavat kristlikku kirjandust;
- Õigeusu leviku ajalugu Eestis.

Gümnaasiumi lõpetaja teab:

- Piibli ajaloo uurimise tähtsust;
- Kristliku elu mõtet;
- Et ümbritsev keskkond on elav ja terviklik Jumala looming, mida tuleb hoida ning kaitsta.

Gümnaasiumi lõpetaja oskab:

- Hinnata kaasaegseid sündmusi kristlase seisukohalt;
- Arendada dialoogi maailmaga takerdumata kitsalt oma maailmavaatesse;
- Võtta aktiivset eluhoiakut, abistada nõrku ning abivajajaid;
- Leida vajalikku kristlikku kirjandust;
- Eristada dogmasid ja usulisi traditsioone;
- Oskab vestelda ja kirjutada õigeusu põhitõdedest;
- Sihikindlalt tegelda probleemi uurimisega;
- Vormistada uurimistööd, varustada seda kirjanduse loetelu ning viidetega;
- Astuda oponentidega dialoogi õigeusu põhiküsimustes.